

ŞEHİR VE KÜLTÜR

Aylık Kültür, Edebiyat, Dil, Sanat ve Tanıtım Dergisi

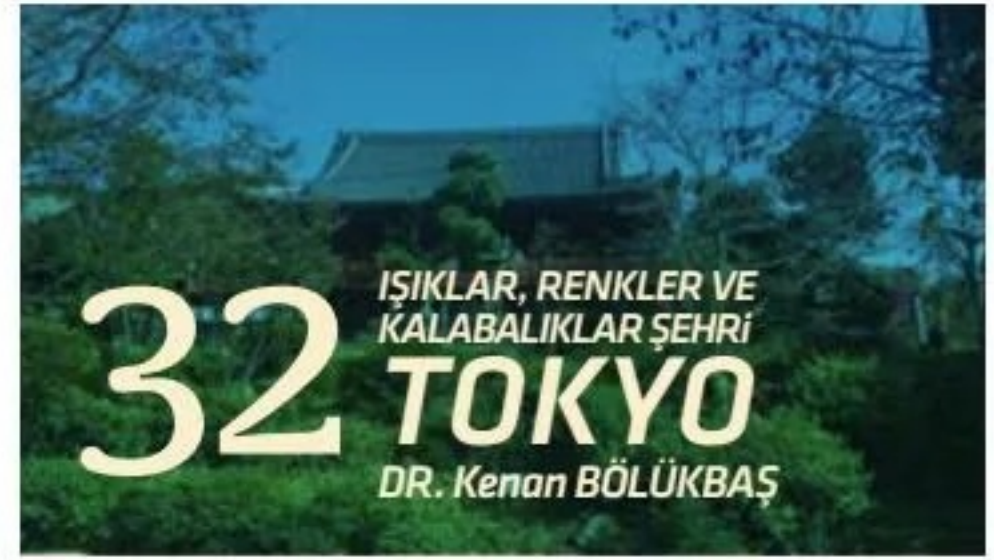
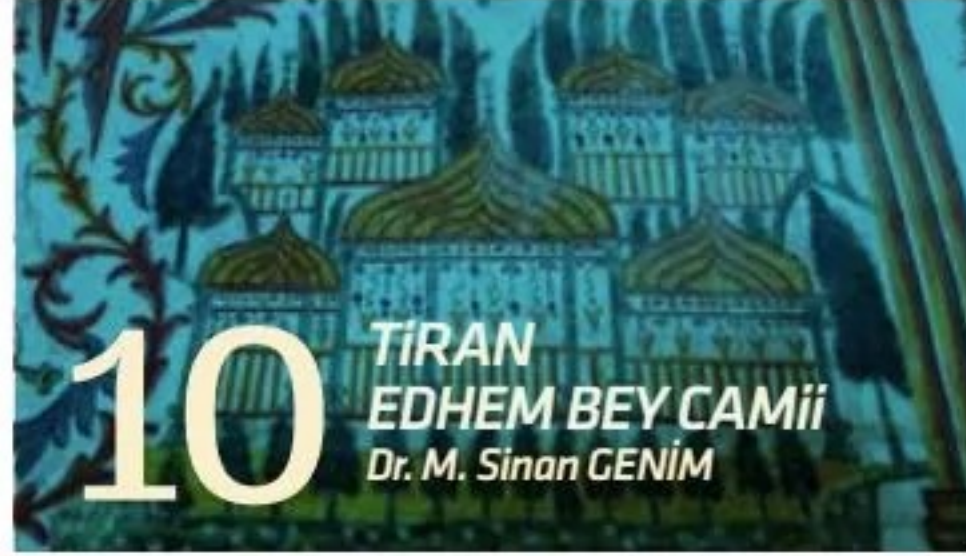
SAYI:65 ARALIK 2019 FİYATI: 20 ₺

"MEDENİYETLER OSMANLI İLE KEMALE ERDİ: KARIYE CAMİİ"



ISSN 2348-5486
9 772148 548003

içindekiler



ŞEHİR ve KÜLTÜR: Dersaadet Kültür, Edebiyat, Dil, Sanat ve Tanıtım Platformu Derneği'nin Aylık Dergisidir ISSN: 2148-5488.

İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni;
Mehmet Kamil Berse

Genel Yayın Yönetmeni asistanı:
Seyfullah Erkmen

İcra Kurulu:
Eyüp Ensari Ergin- Hüseyin Kansu

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Yard.Doç.Dr.Recep Çelik

Editörler:
Edebiyat,Tarih/ Fahri Tuna Medeniyet/ Şimşek Deniz Şehirler/ Yrd.Doç.Dr.Ali Mazak

Sanat, Kültür / Giray Tarhanoglu

Reklam: Ensar Albayrak

Pazarlama ve Halkla İlişkiler: Atilla Akdemir, Ahmet Şayır.

Ankara Temsilcisi: Yaşar Dinçkal

Fotoğraf: Kâzım Zaim, Ahmet Dur, Yaşar Şadoğlu, Mehmet Kamil Berse,

Tashih: Giray Tarhanoglu, Ensar Albayrak.

Grafik Tasarım: Gazanfer Kınımlı / Martı Ajans Ltd.Şti

Koordinasyon ve Teknoloji: İsmail Yılmaz- A.Kemal Dinç

Yayın Kurulu: Prof.Dr.Bekir Karlıga, Prof.Dr.Hüseyin Hatemi, Doç.Dr.Ibrahim Demir, Prof.Dr.Hüseyin Subaşı, Prof.Dr.E.Nazif Gürdoğan, Prof.Dr.Zekeriya Kurşun, Prof.Dr.Ali Rıza Abay, Prof.Dr.Ahmet Turan Arslan, Prof.Dr.Muhammet Nur Doğan,



Prof.Dr.Celal Erbay, Prof.Dr.Recep Toparlı, Prof.Dr.Hamit ER, Prof.Dr.Hüseyin Yıldırım, Prof.Dr.M.Sitka Bilgin, Prof. Dr.Hamza Ateş , Doç.Dr.Muharrem Es. Prof.Dr.İbrahim Maraş, Doç.Dr.Ali Satın,Doç.Dr.A.Hikmet Atan, Yard.Doç. Dr.Erkan Çav, Dr.Önder Bayır, Recep Garip, Yunus Emre Altuntaş, Şener Mete, Ekrem Kaftan, Şakir Kurtulmuş, Nurettin Durman, Yaşar Dinçkal, Prof.Dr.Ümit Doğay Anıç, Prof.Dr.Süleyman Kızıltoprak, Prof.Dr.Muhammet Kuralay.

Fiatı: 20 TL (KDV DAHİL)

KKTC fiatı: 30 TL

Abone Yıllık: İstanbul 210 TL

İstanbul Dışı 220 TL

Banka hesap no: Akbank Atikali Şubesi

IBAN: TR3100 0460 0028 8880 0005 6479

- 17 BİZİM ŞEHİRLERİMİZDE SÖMÜRGE LEKESİ YOKTUR! / Muhsin İlyas SUBAŞI
24 FETHİN RÜYASININ GÖRÜLDÜĞÜ ŞEHİR: MANİSA / Mehmet MAZAK
26 YİTİK COĞRAFYANIN ŞEHİRLERİ: YANYA, DEDEAĞAÇ, KAVALA, İSKEÇE / Hüseyin YÜRÜK
30 DENİZSİZ BİR DENİZ ŞEHİRİ: DENİZLİ / Fahri TUNA
36 İSTANBUL'UN KİLİDİ / Mehmet Cemalet ÇİFTÇİGÜZELİ
39 KARADENİZ GÜZELLEMEŞİ -şiiir- / Kâmil UĞURLU
43 CINGAR ÇIKARMIŞTIK / Erbay KÜCET
48 İSTANBUL'UN GİTÇİDE KAYBOLAN RUHU / Dr. Şakir DİCLEHAN
50 DENİZLİ'NİN ADIM ADIM YOLLARI / Mustafa UÇURUM
52 MERHUM HOCAM AHMET HALUK DURSUN'A MESELE İYİ İNSAN OLMAKTA/ Doğan GÜNGÖR
55 RADYO TİYATROSU / İbrahim BAŞER
58 ŞEHİR VE DİL / Mehmet KURTOĞLU
63 ŞEHİRDEKİ KÖYLER / Ali BAL
64 ŞEHİR SOHBETLERİ 24: KASABA / AHMET NARİNOĞLU
68 TÜRKÜLERİN DÜNYASINDABİR ŞEHİR: ERZURUM -II- / İsmail BİNGÖL
70 MÜZELER ŞEHİRİ GAZİANTEP -III- / Prof. Dr. H. Ömer ÖZDEN
72 MARAŞTA İLK GAZETE: AMÂL-İ MİLLİYE / Serdar YAKAR
75 GAZİ İBRAHİM TEVFİK ÇIRAKMAN GÖNDERİLMEMİŞ MEKTUP / Kitap Tanıtım: Fatma DERİN
76 ANTAKYA HABİB-İ NECCAR PANORAMA MÜZESİNE DOĞRU! / Salih DOĞAN
79 ŞEHBENDERZÂDE FİLİBELİ AHMED HİLMİ RUH HALLERİNİN İLMİ / Kitap Tanıtım: Fatma DERİN
80 İNTİHARLAR NEDEN ÇOĞALIYOR? / Yay. Haz.: Prof. Dr. Adem EFE
83 ŞEHİR VE ÖLÜM / Mehmet BAŞ
86 ALİ YAKUP CENÇİLER HOCANIN HAYAT EVRELERİ-II- / Mustafa ATALAR
88 SABRİ F. ÜLGENER'İN DÜŞÜNCESİNDE TASAVVUF VE KAPİTALİZM-2- / Nuh Muaz KAPAN
90 MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZÜN SESİ SALİH TUĞ / Mehmet Nuri YARDIM
92 ÇAĞIMIZIN MUS'AB'İ MUSA BANGURA-3- / Sabri GÜLTEKİN
92 KUM RENGİNDE İKİ BAŞLI GÜMÜŞ KARTAL YUVASI / Münir BALICA

Adres: İskenderpaşa Mahallesi Yeşiltekk Kuyulu Sokak 6/1A Fatih-İstanbul Tel: 0212 534 15 11

GSM: 0553 9113188

Fax: 0212 534 13 27

e-posta : kamilberse@gmail.com • www.dersaadethaber.com
www.sehirvekultur.com.tr • www.dersaadet.tv •

Baskı: Seçil Ofset

Adres: 100. yıl Mah. Matbaacılar Sitesi 4. Cadde No: 77 Bağcılar
İSTANBUL Tel: 0212 629 06 15 • www.secilofset.com

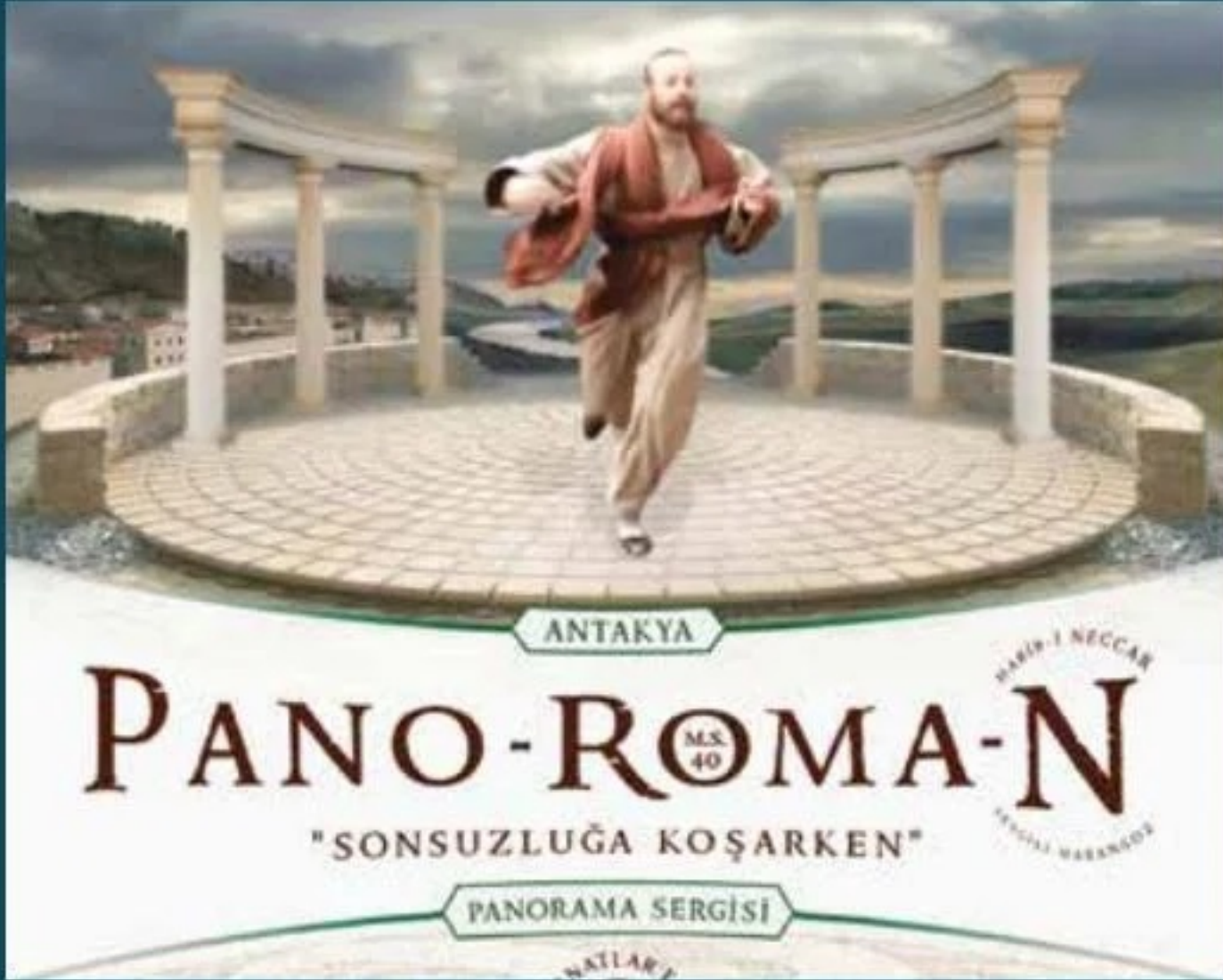
Kapak Fotoğrafi: Kariye Camii Fatih / İstanbul

ŞEHİR VE KÜLTÜR

ANTAKYA HABİB-İ NECCAR PANORAMA MÜZESİNE DOĞRU!

Habib-i Neccar M.S. 40'lı yıllarda Antakya'da yaşamış Hz. İsa'nın havarilerine inanan ve bu uğurda canını veren bir Hristiyan marangozdur. İslami kaynaklara göre "Kur'an-ı Kerim'de YâsînSûresi'nin 13-27 ayetlerinde kıssası anlatılan kişi" şeklinde ifade edilmektedir.

Salih DOĞAN*



*Müzeci



PANO-ROMA-N "SONSUZLUĞA KOŞARKEN" DİJİTAL ANTAKYA PANORAMA SERGİSİ

"Şehrin öbür ucundan bir adam koşarak geldi ve şöyle dedi; "Ey kavmim! Sizden hiçbir ücret istemeyen bu elçilere uyun"... "(Kavmi onu öldürdüğünde kendisine): 'Cennete gir!' denildi. O da, 'Keşke kavmim, Rabbimin beni bağışladığını ve beni ikram edilenlerden kıldığını bilseydi!' dedi. (Yâsîn Sûresi 20-27)

Habib-i Neccar M.S. 40'lı yıllarda Antakya'da yaşamış Hz. İsa'nın havarilerine inanan ve bu uğurda canını veren bir Hristiyan marangozdur. İslami kaynaklara göre "Kur'an-ı Kerim'de YâsînSûresi'nin 13-27 ayetlerinde kıssası anlatılan kişi" şeklinde ifade edilmektedir.

Rivayete göre, MS 40'lı yıllarda İsa'nın yardımcılarını Antakya'ya gelip tanrının tek olduğunu anlatmaya çalıştıklarında onlara inananların başında bir marangoz (neccar) gelir. Neccar Pagan inanışından vazgeçip onlara katılır. Ancak havarilerin yeni vaazları halkı öfkelenir. Bu durumdan haberdar olan dönemin hükümdarı havarileri hapse attırır. Bunun üzerine Antakya'ya yeni bir elçi, Şem'un Safa gönderilir. Zamanla hükümdara yaklaşan Şem'un, elçileri yeniden huzuruna çağırmasını ister. Elçiler mucizeleriyle hükümdarı ikna eder ve hapisten kurtulurlar. Halk ise havarilere inanmamakta kararlıdır ve uğursuzluk getirdiklerini düşündükleri için onları taşlarlar. Elçilerin taşlandığını duyan Habib-i Neccar koşarak gelir ve "Ey kavmim sizden hiçbir ücret istemeyen bu elçilere uyun" der. Ancak Habib-i Neccar öfkeli ahaliyi durdurmaya çalıştığı sırada elçiler ile birlikte şehit edilir.



İnsanlık tarihi, dinler tarihi ve bölge tarihi bakımından kadim şehirlerimizden Antakya'da yaşamış ve şehriyle özdeşleşmiş olan Habib-i Neccar Hazretlerinin hikâyesi ile "Antakya Habibi-i Neccar Panorama Müzesi"ni hedefleme serüveni kıymetli dostum Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Öğretim Görevlisi Gökhan Maraşlıoğlu'nun panoramalar konusundaki yüksek lisans tez çalışmasıyla başlıyor. Çünkü bu süreci yakinen biliyorum zaman zaman müzemize gelir birlikte dünyanın öteki ülkelerindeki panoramaların teması, tekniği, estetiği gibi birçok konuda fikir alışverişinde bulunduğumuz bir arkadaşımız. Zor ve meşakkatli olan panorama konusu, derin araştırmayı, uzun soluklu bir enerjiyi ve sabrı gerektirir. Gökhan Bey'in bu konuda şartları zorlayıp sık sık Antakya'dan İstanbul'a gelerek çalışmalarını konusunda sanatçılarla görüştüğünün, yurt içi ve yurt dışı panorama uzmanları, küratörler ve proje koordinatörleriyle bir araya gelerek uluslararası konferanslar düzleminde istişareler yaptığını şahidim. Gökhan Maraşlıoğlu "Panorama 1453 Tarih Müzesi'nin Algı Olanaklarını Genişletmesi Bakımından Resim Diline Katkılarına Genel Bir Bakış" konulu tez çalışmasıyla başlayan Panorama serüveninde kendi şehri Antakya'nın sahip olduğu ve Kutsal Kitabımız Kuran-ı Kerim'de geçen kıssada yer alan Habib-i Neccar Hazretlerini konu edinen bir çalışmayı sürdürdüğünü, zaman zaman yaptığımız görüşmelerimizden biliyordum. Geçtiğimiz kasım ayı içerisinde bana bir davetiye gönderip Habib-i Neccar Panorama Müzesinin temelini atıldığı "PANO-ROMA-N 'Sonsuzluğa Koşarken' Antakya Habibi-i Neccar Panorama

Sergisi"nin daveti için aradığında sesinin tonundan heyecanını anlamamanız mümkün değildi. Antakya şehrine, ülkemize ve insanlık tarihine kazandırılacak eserin fikir, teknik ve görsel temelini attığı sergi açılışına beni davet etti. O tarihlerde programım yoğun olduğundan açılışa katılamadım lakin kendisi üniversite yönetiminin de bu konuda hassas olduğunu müsait olduğum bir tarihte panoramalar konusunda bir konferansa davet etmek istediklerini belirtti. Ben de Rektör Hocama teşekkür ettiğimi, sergi bitmeden organize edilirse seve seve gelebileceğimi, böylece hem sergiyi görebileceğimi hem de konferansı gerçekleştirebileceğimi söyledim. Sağ olsunlar Sayın Rektörümüz Hasan Kaya ve Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Seval Yavuz uygun bulmuşlar ve 5 Aralıkta "Türkiye'de ve Dünyada Panorama Müzeleri" konulu bir konferans verdikten sonra, ülkem adına heyecan duyduğum "PANO-ROMA-N 'Sonsuzluğa Koşarken' Antakya Habibi-i Neccar Panorama Sergisi"ni görebildim.

ANTAKYA HABİB-İ NECCAR PANORAMA MÜZESİ ÖN ÇALIŞMASI "PANO-ROMA-N 'SONSUZLUĞA KOŞARKEN' "

Gökhan Maraşlıoğlu Antakya'nın iki bin yıl öncesine doğru bir bakış ortaya koyarak; bu topraklarda barış ve kardeşlik içinde yaşamış ve yaşamaya da devam eden her iki dinin ortak bir değer olarak kabul ettiği Habib-i Neccar'ın ve elçilerin son anlarına tanıklık etme anını kurguladığı bir gösteri oluşturmuş. Kurgu oluşturulurken Antakya'nın arazi yapısı, bakış yönleri ve sütunlu Herod caddesi (Kurtuluş cad.) doğru bir şekilde konumlandırılmaya



çalışılmış, günümüzde Habib-i Neccar Camii olan yeri linç girişiminin gerçekleştiği yer olarak gayet başarılı bir şekilde yorumlamış.

TEKNİK BİLGİLER

Foto-video manipülasyon, 2x14 metre (9,36 m çapında 180 derece), Projeksiyon Yansıması. Dönem filmlerinden görsellerin derlenerek kurgusal bir kompozisyona dönüştürüldüğü bu özel gösteride; yaklaşık 10 metre çapında, 180 derecelik bir panorama sunumu ile M.S.40'lı yıllarda Roma İmparatorluğu yönetimindeki Antakya'da, Yasın Süresi'nde anlatılan Habib-i Neccar Hazretleri'nin ve gönderilen iki elçinin son anlarının bir canlandırması başarılı bir görsel şölene dönüştürülerek sunulmuş. Bu sunum ile antik Antakya sokaklarını ve büyük agorasını başarılı bir şekilde yansıtabilmiş ve izleyicilerini hikâyenin içine çekmeyi başarmış.

Gökhan hocamızı tebrik ediyorum. Büyük bir fikrin ve büyük bir idealin görsel temelleri atılmış, proje ortaya çıkmış ve geriye müzeye dönüşmesi için hızla yapılması gerekenler kalmıştır. Bugün bizim ülkemiz "Panorama Müzeciliği" konusunda birçok ülkenin önüne geçmiş durumdadır. Bu konuda bilgi birikim ve tecrübesi olan profesyonel sanatçılara, uzmanlara müzeci ekiplere sahibiz. Bu bağlamda Gökhan Maraşlıoğlu hocamıza ve üniversitemize, Antakya şehrimiz için her konuda destek vermeye hazır olduğumuzu belirtmek isterim. Yeter ki bu büyük hikâye panorama müzesine dönüşebilsin.

Başta Gökhan Maraşlıoğlu'na, bu çok önemli çalışmada onu yüreklendiren teşvik eden tez danışmanı Doç. Seher Kurt'a, desteklerini

esirgemeyen değerli Dekanımız Seval Yavuz'a, projeyi birlikte konuştuğumuz Hatay İl Kültür ve Turizm Müdürü Hüsnü Işıkgör'e üniversite Rektörümüz Hasan KAYA'ya ve çok teşekkür ediyorum. Gerçekten büyük heyecan duyduğum bu çalışmada; Panorama İstanbul, Panorama Samsun, Panorama Konya, Panorama Bursa, Panorama Gaziantep'ten sonra ülkemiz ve bölge tarihi ve dinler tarihi bakımından Antakya şehrinin uluslararası marka değerini çok çok üst noktalara taşıyacak bir müzenin temel birikimi ortaya konmuş ve özetlenmiş. Gökhan Maraşlıoğlu hocamı tebrik ediyorum, kesinlikle kervan yola çıkmış ve inşallah bu aşamadan sonra müze halini alıncaya kadar da durmayacağına inanıyorum.

Son olarak, birçok ilimizde açılan, açılmak üzere olan ve proje aşamasında olan panorama müzeler ile şehirlerin kültürel miraslarının korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması hedeflenirken, bu müzeler buldukları şehirlerin turizmine de katkı sağlamaktadır.

Bu doğrultuda, "PANO-ROMA-N 'Sonsuzluğa Koşarken' Antakya Habib-i Neccar Panoraması", Hatay ilimizde de inanç ve kültür turizmine yönelik kalıcı bir panorama müzesi olabilmesi için temel teşkil eden bu projenin müzeye dönüşmesi konusunda, Antakya'da bulunan Üniversite, Yerel Yönetimler (Valilik, Belediye), STK'lar ve Kültür Bakanlığımızın işbirliği ve Cumhurbaşkanlığımızın koordinasyonuna ihtiyaç olduğu kanaatindeyim. Umuyorum bu inisiyatif bir an önce alınır ve ülkemize yeni bir müze kazandırılır.

www.panoroman.site